

”ALKOHOLIN KOHTUULLINEN KÄYTTÖ ON EDESAUTTANUT LUKUISTEN KESTÄVIEN IHMISSUHTEIDEN SYNTYMISTÄ”

Alkoholitutkimus on keskittynyt tutkimaan lähes yksinomaan alkoholin käytön haittoja. Tarkastelemalla alkoholin käytön mahdollisia myönteisiä vaikutuksia me kuitenkin saamme ymmärtää paremmin alkoholin käytön ja liikakäytön taustaa. Ehkä alkoholin haittoja voidaan nykyistä paremmin estää näkemällä alkoholi myös myönteisessä valossa, kuten alkoholia käyttävät ihmiset itse asian mieltävät, kirjoittaa biologisen psykiatrian dosentti, Etelä-Kalifornian yliopiston tutkijaprofessori Matti O. Huttunen kirjassaan.

Alkoholin pelkoja lievittävästä vaikutuksesta on varmasti ollut hyötyä monelle meistä elämämme rohkeutta vaativissa tilanteissa. Kuinka monella sisu olisi pettänyt pyytäessään tulevaa vaimoaan ensi kertaa tanssilavalle ilman alkoholin rohkaisevaa vaikutusta, Huttunen uskaltautuu sanomaan. Suomessahan alkoholin käyttöön tulee julkisesti suhtautua moralisoiden.

Lukiessani Huttusen alkoholia käsitteleviä artikkeleita (kokoelmassa käsitellään monia muitakin asioita, esim. työyhteisöjä, mielenterveyttä, lääkärin ja potilaan suhdetta ym.) havahduin näkemään uusin silmin entisten juoppojen kertomukset historiastaan. Erityisesti uskon tulleet entiset alkoholistit kertovat, miten he joutuivat viinan pauloihin, implisiittisenä ajatuksena, että alkoholi on ”paha” aine. Jos

entinen alkoholisti omaisi itse-kriittisyyttä ja objektiivista ajattelua, hän voisi kertoa historiastaan esim. näin: ”Viina auttoi minua luomaan kontaktin tulevaan vaimooni, mikä oli hyvä asia. Mutta ikävä kyllä minä omista sisäsyntyisistä syistäni johtuen en kyennyt hallitsemaan alkoholin käyttöäni, aloin käyttää sitä liikaa, mikä johti ongelmiin...”

Voisi kuvitella, että biologisen psykiatrian dosentti esittäisi alkoholismille ensisijaisesti perinnöllisiä syitä, mutta Huttunen näkee alkoholismia ihmisenä olemisen perusongelman traagisena ratkaisukeinona. Syvimmältä olemukseltaan alkoholiriippuvuus on aina kertomusta ihmisen vaikeudesta sietää perusyksinäisyyttään, Huttunen kirjoittaa. Alkoholiriippuvuuteen ajautuvan henkilön tragedia piilee siinä, että alkoholista tulee hänelle ainoa keino ratkaista ihmisen perusyksinäisyyteen liittyvät pelot, elämän ilottomuus ja merkityksettömyys.

Huttunen ei pohdiskele vaihtoehtoisia tapoja vapautua perusyksinäisyyden kokemuksesta, toteaa vain, ettei alkoholismi välttämättä ole hullumpi keino. Alkoholi on vain yksi monista ihmisen käyttämistä keinoista paeta elämän ilottomuuden sietämätöntä ahdistusta. Ihmisen ja ihmisyyhtöisöjen kannalta usein vähintäänkin yhtä patologisia keinoja ratkaista perusyksinäisyyden ongelma ovat mm. pakonomai-

nen vallan-, kunnian- ja rahanhimo, pakkomielleiset lenkkeily- tms. harrastukset, toisin ajattelevien moralistien paheksuunta tai ahdasmielinen uskovaisuus. Psykologisessa mielessä vaikeastakin alkoholiongelmasta tai alkoholismista kärsivä henkilö voikin paradoksaalisesti olla lähempänä todellista psyykkistä terveyttä kuin häntä usein moralisoivat ja ihmiset hyviin ja pahoihin karsinoivat ”terveet” henkilöt.

Asioiden tarkastelu erilaisista näkökulmista on virkistävä. Havaintoja Kolmannelta linjalta (Huttusen vastaanotto sijaitsee Kolmannella linjalla Kalliossa) on nimensä mukainen kirja. Kirjassa minua mm. miellyttää Huttusen nöyryys psykiatrina ja lääkärinä. Lääkärin on kyettävä hänen mukaansa anteeksipyyntöön, silloin kun se on aiheellinen, eikä asetettava potilaan yläpuolelle erilaisin defensiivisin selityksin. Kunnoittava ja tasa-arvoisen kanssakäyminen on jo sinänsä tervehdyttävää, vaikka moni lääkäri ei tätä ymmärrä.

TUULA-MARIA AHONEN

MATTI O. HUTTUNEN
HAVAINTOJA
KOLMANNELTA LINJALTA
PARANTAMISEN
TIETEESTÄ AUTTAMISEN
TAITOON
DUODECIM 1996